

Ja jums ir jebkādi citi jautājumi par to, kā varat palīdzēt savam bērnam kļūt divvalodīgam, lūdzam jūs aprunāties ar savas skolas AOS skolotāju.

Ja skolā nav AOS skolotāja, lūdzam jūs sazināties ar AOS dienestu (EAL Service) pa tālruni 0131 469 2890.

Atsauces

A Parents' and Teachers' Guide to Bilingualism
Baker, Colin, 1995

Learning in 2+ Languages
Learning and Teaching Scotland, 2005

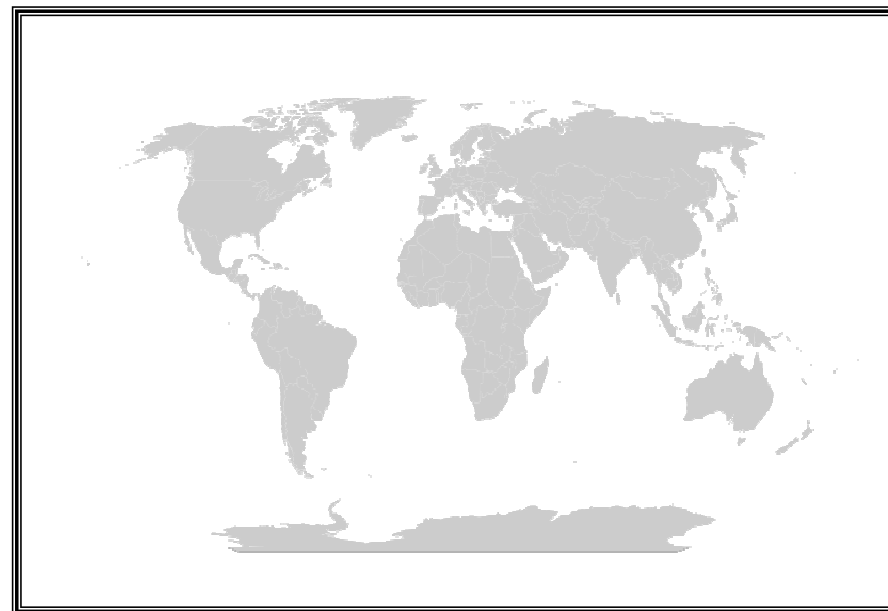
Languages for Life: Bilingual Pupils 5-14
SCCC, 1994

Luan Porter Head Teacher (Luana Portere, mācību daļas vadītāja)
EAL Service (AOV dienests)

Education Services Centre (Izglītības dienestu centrs), 154 McDonald
Road, Edinburgh, EH7 4NN
Tel.: 0131 469 2890, Fakss: 0131 469 2891

Headteacher.EAL@educ.edin.gov.uk

Palīdziet savam bērnam kļūt divvalodīgam

Edinburgas pilsētas AOV dienests 2007

Latvian

Kā es varu palīdzēt savam bērnam lasīt un rakstīt abās valodās?
Lasīšanas un rakstīšanas uzdevumiem ir jābūt interesantiem un atbilstošiem jūsu bērna pieredzei. Jūsu bērna klases audzinātājs un AOV (angļu valoda kā otrā valoda) skolotājs var ieteikt piemērotas tēmas un nodarbības. Ir arī ļoti svarīgi lasīt sava prieka pēc. To var darīt, lasot iztēli rosinošus stāstus paralēli abās valodās. Arī valodu kursi palīdz attīstīt sadzīvei nepieciešamo valodas prasmi.

Mājās mēs runājam un rakstām valodā, kas izmanto citu alfabētu. Vai tas mulsinās manu bērnu?
Angļu valodas lasīšanas un rakstīšanas prasmes apgūšanu veicina dzimtās valodas apgūšana. Bērni var veiksmīgi iemācīties rakstīt, izmantojot divus pilnīgi dažādus alfabētus.

Manam bērnam ir problēmas ar lasīšanas/rakstīšanas/pareizrakstības apguvi dzimtajā valodā. Vai viņam tāds pašas problēmas būs arī angļu valodā?
Dažas valodas apguves problēmas pārmantojas no vienas valodas uz citu. Jo vairāk informācijas sniegsiet savam AOV skolotājam, jo pamatotāk viņš varēs atbildēt uz jūsu konkrētajiem jautājumiem un sniegt attiecīgu atbalstu.

Vai mana bērna sekmes ietekmēs tas, ka viņš ir divvalodīgs?
Pašā sākumā, mācoties angļu valodā, jūsu bērnam būs vajadzīgs ilgāks laiks, lai sasniegtu tādu līmeni, kāds tam būtu, mācoties dzimtajā valodā. Tomēr ar laiku, motivāciju un atbalstu, viņš var gūt panākumus. Ir divvalodīgie audzēkņi, kas valsts eksāmenus nokārto sekmīgāk par tiem, kam angļu valoda ir dzimtā valoda.

Kā divvalodīgie cilvēki uztver pasauli¹

Džeinai ir vienas brilles ar dzelteniem stikliem. Viņa redz pasauli tikai dzeltenā krāsā.

Imranam ir divas brilles. Vienas - ar dzelteniem stikliem. Kad viņš uzliek šīs brilles, viņš redz pasauli dzeltenā krāsā. Otrās brilles ir ar ziliem stikliem. Ar tām viņš redz pasauli zilā krāsā. Viņš var izvēlēties, kā raudzīties pasaulē - caur dzelteniem vai ziliem stikliem. Viņš var salīdzināt savus priekšstatus par pasauli, pateicoties tam, kā abu krāsu stikli izgaismo niānses un toņus. Viņš var izvēlēties, kad lietot konkrētas krāsas brilles un uztvert pasauli līdzīgi vai arī salīdzināt savus priekšstatus ar dzelteni, zilo vai kādas citas krāsas brillu nēsātājiem.

Viņš var arī vienlaikus nēsāt gan brilles ar dzeltenajiem, gan arī zilajiem stikliem un izbaudīt to, kā abas krāsas saplūst zaļā krāsā. Pretēji Džeinai, viņš zina, ka pasaule nav dzeltena, zila vai zaļa, bet ka pasaules uztvere lielā mērā ir

atkarīga no tā, caur kādas krāsas brillēm tajā raugāties. Imrans var dalīties savā kaleidoskopiskajā pasaules uztverē ar Džeinu, kura ir ieslēgta savas dzeltenās pasaules uztveres rāmjos.

¹ Ņemts no *Learning in 2+ Languages*, Learning and Teaching Scotland 2005, agrākais izdevums - *Languages for Life: Bilingual Pupils 5-14*, SCCC 1994

Kāpēc ir svarīgi turpināt izkopt dzimto (mājās lietoto) valodu?

Ikdienā lietojamo angļu valodu var apgūt aptuveni divos gados. Tomēr, lai apgūtu izglītībai nepieciešamās angļu valodas prasmes, būs vajadzīgi apmēram desmit gadi. Jūsu bērna dzimtā valoda “nodrošina labāko pamatu papildus valodu un jaunu priekšstatu apguvei.” Turpinot izkopt jūsu bērna dzimtās valodas prasmi, jūs palīdzēsiet viņam apgūt priekšstatus un zināšanas, netraucējot viņa angļu valodas prasmes apguvi.

Kā es varu palīdzēt savam bērnam apgūt dzimto valodu?

- Lasot informatīvo un daiļliteratūru jūsu dzimtajā valodā paralēli ar angļu valodu (divvalodīgās grāmatas)
- Apmeklējot dzimtās valodas nodarbības un skolas
- Tiekoties ar jūsu dzimtajā valodā runājošiem cilvēkiem
- Dzimtajā valodā apspriežot mājasdarbus
- Uzturot kontaktus ar ģimenes locekļiem
- Klausoties radio un CD, skatoties TV un DVD dzimtajā valodā
- Apmeklējot tīmekļa vietnes jūsu dzimtajā valodā un piedaloties e-mācīšanās pasākumos

Bieži uzdotie jautājumi

Mans angļu valodas zināšanu līmenis nav augsts. Vai man vajadzētu sarunāties ar savu bērnu angļiski?

Labāk, ja to darāt dzimtajā valodā, jo tā jūs palīdzēsiet viņam labi apgūt šo valodu. (Jūsu bērnam ir daudz iespēju ārpus mājas dzirdēt un lietot angļu valodu.)

Mans bērns jauc abas valodas. Ko lai iesāku?

Tā bieži notiek, kad bērns vienlaikus apgūst divas valodas. Ar laiku viņš sāks nodalīt abas valodas. Tas, kādā vecumā un cik ātri tas notiek, ir atkarīgs no paša bērna. Ja esat noraizējies, aprunājieties ar AOV skolotāju.

Vai man vajadzētu nodalīt abu valodu lietošanu, teiksim, mājās runāt vienā valodā, bet ārpus mājas - otrā?

Otras valodas apguves sākuma stadijā ir labāk nodalīt abu valodu lietošanu. Var būt visai grūti ievērot konkrētas robežas katras valodas lietošanai, bet tas palīdzēs jūsu bērnam apgūt abas valodas, nejaucot tās. Palūdziet padomu savam AOV skolotājam.

Ko lai iesāku, ja mans bērns vairs nevēlas runāt dzimtajā valodā?

Ir normāli, ka bērni, īpaši pusaudžu vecumā, vēlas visu laiku runāt tikai angļiski, jo viņi grib iekļauties savu draugu lokā. Reizēm atteikšanās runāt dzimtajā valodā neturpinās ilgi. Nav ieteicams mēģināt piespiest jūsu bērnu lietot to vai citu valodu.

Ko nozīmē būt 'divvalodīgam'?

Tas, ka bērni visā pasaulē uzaug, izmantojot vairāk nekā vienu valodu, ir ierasta prakse. Mēs lietojam terminu 'divvalodīgs', runājot par cilvēkiem, kas savā ikdienas dzīvē izmanto vairāk nekā vienu valodu. Tas nenozīmē, ka cilvēks pārvalda abas valodas vienādā līmenī.

Kādas ir divvalodības priekšrocības?

Kultūra

Tas, ka runājat vairākās valodās, nozīmē, ka jūs uztverat ne tikai vienu pasauli, bet vairākas: jūs apgūstat dažādus domāšanas veidus, idejas un priekšstatus. Dzimtā valoda ir ļoti svarīga kultūras identitātes vērtību un tradīciju pārmantojamības ziņā.

Ģimene

Dzimtā valoda parasti ir tā, kuru bērns apgūst vispirms, tāpēc tai ir īpaša nozīme, un tā ir arī visdabiskākā, lai izpaustu emocijas. Dzimtā valoda ir svarīga arī tāpēc, lai uzturētu attiecības ar ģimeni un draugiem.

Domāšanas spēks

Mācoties un sazinoties vairākās valodās, tiek veicināta radošā iztēle, problēmu risināšanas un izteiksmes spēju prasme.

Valoda

Divvalodība ļauj labāk izprast valodas būtību un var palīdzēt vieglāk apgūt citas valodas.

Darba iespējas

Daudzos darbos un daudziem darba devējiem ir nepieciešami cilvēki, kas prot runāt, lasīt un rakstīt citās valodās.